

En ny kung av Davids släkt – vad lär vi av släktregistren?

Timo Eskola

Matteusevangeliet börjar med Jesu släkttavla. Eftersom han föddes av Davids släkt gör han anspråk på att vara Messias. Men släktregistret är ändå inte enbart släktforskning. I stället är det en kristologisk framställning. Matteus skriver inte bara Jesu historia. Han förkunnar en hög kristologi om världens Frälsare. ”Berättelsen om Jesus Kristus, Davids son, Abrahams son.”

Abrahams son

Jesus från Nasaret är judarnas Messias-kung, den smorde, alltså Kristus. Han är först och främst en kunglig frälsare, hoppet för Davids släkt. Därtill är han från första början också Abrahams son, Isak, som hans far var villig att offra för ett större ändamål. Jesu offerdöd finns inskriven i evangeliet redan från dess första sats.

Matteus betonar dessutom att Jesus från sin födelse är Immanuel, utsänd av Gud. Hans uppgift är att befria Guds folk från dess synder (1:21–23). En ordagrann översättning av Immanuel i vers 1:23 för också fram ett kristologiskt budskap: ”Gud är med oss”. Matteusevangeliets framställning inramas av inkarnationens djupa verklighet. Gud har stigit ner mitt bland människorna. Därför slutar evangeliet med det uppmuntrande löftet i missionsbefallningen: ”Jag är med er alla dagar in till tidens slut”.

Han avslutar fångenskapen

Släktregistret är intressantare än man kunde ha anat. För det första repeterar det hela Israels historia. Där framträder alla viktiga ledare och kungar. Dessutom lyfter förteckningens form fram folkets nödtider. Den största krisen i Israels historia

var fångenskapen. Också i Jesu släkthistoria nämner Matteus krisen tre gånger. Det finns jämnt fjorton generationer både under kungatiden och efter fångenskapen.

Budskapet är tydligt: situationen efter fångenskapen är likadan som föred. Gud har inte ännu benådat sitt folk. Tidsintervallerna i frälsningshistorien är långa. Herren har inte ännu sänt sin tjänare för att föra in nådens rike. Israels avfällighet är inte ännu förbi. Inte ens templet kunde hjälpa det avfälliga folket – inte före Messias ankomst. Nu är allt förändrat.

Ängelns budskap till Josef i drömmen är oemotsägligt: ”Han skall frälsa sitt folk från deras synder”. Bibelforskarna är nu förtiden i hög grad överens om detta budskap. Israels folk som har levt i synd lever fortsättningsvis i en andlig fångenskap. När Messias kommer för att förlåta synderna säger han med denna handling ut att nödtiden nu är slut. Straffet lades på Kristus för att de som lever i synd skulle få frid och nåd till omvändelse.

Davids son

Profeten Hesekiel förkunnade för dem som förts i fångenskap att Gud skall sända ännu en ny herde till sitt folk. Gud skall stänka rent vatten på det syndfulla folket och han skall förbarma sig över dem.

”Min tjänare David skall vara kung över dem, och de skall alla ha en och samma herde” (Hes 37:24). På samma sätt som Jeremia berättar också Hesekiel att Gud på detta sätt upprättar ett nytt förbund med mänskorna. ”Jag skall sluta ett fridsförbund med dem. Det skall vara ett evigt förbund med dem.”

Davids son träder fram på historiens skådeplats och han skänker Israel nåd. På den tiden skall alla folk få komma till frälsningens tempel och vara Herrens folk. Det är just det som Matteus släkteregister vittnar om. Det är en kort berättelse om nåden som blir verklig på julen.

STUDERANDE HAR ORDET

Jag kom på tanken att söka in till teologiska fakulteten på hösten 2008. Jag hade varit i armén ett år tidigare och funderade på vad jag skulle börja studera. Jag sökte till teologiska fakulteten på våren och kom in. Redan innan jag började studera hade jag hört om STI när Bibelns röda tråd hölls i min hemförsamling i Hyvinge. Jag tänkte att dit måste man gå, även om jag inte visste någonting om det stället.

När studierna började upptäckte jag speciellt STI:s Fuxforum och Exegetikens svåra frågor. Dessa visade sig vara goda kanaler till att få uppbygglig teologi med tanke på arbete i kyrkan. Jag uppskattar och respekterar den teologiska undervisningen vid Helsingfors universitet. Den har noterats även utomlands. Men den närmar sig sitt forskningsobjekt på ett vetenskapligt sätt och ger inte färdigheter för andligt arbete. Detta behov fyller STI verkligen i en uppbygglig anda.

Förutom föreläsningarna har STI:s dagliga kaffestunder varit givande. Jag har träffat bekanta från fakulteten med vilka jag har fått givande kaffebordsdiskussioner. Det är min fasta föreställning att ur denna grupp växer det fram teologer som kommer att låta höra av sig i Finland ännu, de har åtminstone mycket att ge i det andligt arbetet.

I STI:s bibliotek har jag funnit flera böcker som jag har haft nytta av, t.ex. i olika grupparbeten och undersökningar, som jag fått på kurserna. På STI har jag tillsammans med andra studeranden läst klassiska språk, och vi har varit varandras lärare i besvärliga grammatikaliska frågeställningar. Institutet har varit en otroligt bra plats för allt detta.

Som bäst pågår mitt femte studieår, jag hoppas bli klar med studierna under våren. Jag är A2-linjens studerande och min arbetsvision är litet öppen, men jag tror att jag skall finna ett intressant arbete i något meningsfullt sammanhang. Jag hoppas att STI också i framtiden skulle få vara ett vardagsrum och ett arbetsrum för nya studeranden med låg tröskel och en mottaglig atmosfär.

Matias Salmi, teol. kand.